

LABORATUVARIN DÖNER SERMAYE EK ÖDEME SİSTEMİNE ETKİSİ

Prof. Dr. Mehmet Tarakçıođlu
Gaziantep Üniversitesi

Laboratuvarlar gerçekten
yük mü?

Performans

- Bir etkinliğin sonucunda elde edilen çıktıyı nicel ve/veya nitel olarak belirleyen bir kavramdır.

Performans

- Bu etkinlikte rol alan kişilerin ayrı ayrı performansları, bütün olarak etkinliğin sorumluluğunu taşıyan kurumun çıktılarına yansır.

Performansa Dayalı Ek Ödeme Sistemi Nedir?

- Sağlık kurumlarında, sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi, kaliteli ve verimli hizmet sunumunun teşvik edilmesinin sağlanması amacıyla, görevli personele döner sermaye gelirlerinden yapılacak ek ödemenin oran, usul ve esaslarının belirlendiği bir sistemdir.

Sistemde laboratuvarın yeri ve görevi

- Laboratuvarın öncelikli müşterileri klinisyenlerdir.
- Laboratuvarlar klinisyenlerin hastaları ile ilgili isteklerini zamanında ve istenen kalitede yerine getirmek durumundadırlar.
- Klinisyenin güvenini her zaman sağlamak zorundadırlar.
- Bu yüzden işlerini özenle yaptıklarını her zaman ispat etmek durumundadırlar.

Klinisyen neden laboratuvara ihtiyaç duyar?

- Hastasına koyduğu tanıyı doğrulamak için
- Ayırıcı tanı amacı ile
- Tedavisini yönlendirmek amacı ile
- Altta yatan patolojiyi açığa çıkarmak
- Tarama yapmak
- Prognozu tayin etmek
- Hastalığın lokalizasyonunu tespit etmek
- Kullanılan ilaçların yan etkilerini takip etmek
- Ve diğer sebepler.....

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA DÖNER SERMAYE GELİRLERİNDEN YAPILACAK EK ÖDEMENİN DAĞITILMASINDA UYGULANACAK USUL VE ESASLARA İLİŞKİN YÖNETMELİK

- (A) Kurumsal katkı puanı; ilgili döner sermaye birim veya alt birim ortalamasının, kadro/görev unvan katsayısı ve aktif çalışılan gün katsayısı ile çarpımı sonucu bulunan puanı ifade eder.
- (A) = Birim (b-ort) veya alt birim (ab-ort) ortalaması x kadro/görev unvan katsayısı x aktif çalışılan gün katsayısı.
- (B) Bireysel gelir getirici faaliyet puanı; Kurum içinde bireysel gelir getirici faaliyetlerden dolayı alınan mesai içi (B1) ve mesai dışı (B2) puanlarının toplamından oluşan puandır.
- (B) = “Gelir Getirici Faaliyet Cetveli”ne göre alınan toplam puan.
- (C) Eğitim-öğretim faaliyeti puanı; döner sermaye kapsamında yapılmayan eğitim-öğretim faaliyetleri için Yükseköğretim Kurulu tarafından hazırlanan “Eğitim-Öğretim Faaliyetleri Cetveli”nde yer alan puanlar toplamıdır
- (C) = “Eğitim-Öğretim Faaliyetleri Cetveli”ne göre alınan toplam puan.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA DÖNER SERMAYE GELİRLERİNDEN YAPILACAK EK ÖDEMENİN DAĞITILMASINDA UYGULANACAK USUL VE ESASLARA İLİŞKİN YÖNETMELİK

- (D) Bilimsel faaliyet puanı; döner sermaye kapsamında yapılmayan bilimsel faaliyetleri için, Yükseköğretim Kurulu tarafından hazırlanan “Bilimsel Faaliyetler Cetveli”nde yer alan puanlar toplamıdır.
- $(D) = (\text{“Bilimsel Faaliyetler Cetveli” ne göre alınan toplam puan})/12$.
- (E) Diğer faaliyetler puanı; (A), (B), (C) ve (D) puanlarının hesaplanmasında dikkate alınan faaliyetler dışındaki komisyon üyelikleri, özellik arz eden riskli birimlerde çalışma ve benzeri diğer hususlar dikkate alınarak hazırlanan ve bu Yönetmelik ekinde yer alan Ek-2 Ek Görev Cetveli ve Ek-3 Risk Cetvelinde tanımlanan ve belirlenen yüzdelerle kişinin birim ortalaması üzerinden hesaplanan (A) puanı ile çarpılması sonucu bulunan puandır. (E) puanı; (A) puanının her bir görev için % 30’unu, toplamda ise % 50’sini geçemez.
- $(E) = \text{Birim ortalaması üzerinden hesaplanan (A) Puanı} \times \text{Belirlenen yüzdelerle}$.

TOPLAM PUAN HASTANE	B1+B2+C+D			
AKTİF GÜN ÇALIŞMASI	GÜN / ÇALIŞTIĞ GÜN			
ORTALAMA	TOPLAM PUAN / TOPLAM AKİF GÜN ÇALIŞMASI			
ORTALAMA	5.920.865,833	1180,767	5.014,424950	
A PUAN	ORTALAMA * UNVAN KATSAYISI*AKİF GÜN ÇALIŞMA			
A PUAN	5.014,424950	3,5	1,00	17.550,487325
E PUAN HESAPLAMA	E PUAN*A PUAN			
A PUAN	17.550,487325			
E ORANI	0,35			
E PUAN	6.142,670564		E ORANI*A PUAN	
B1 PUAN	0,00			
B2 PUAN	0,00			
C PUAN	500			
D PUAN	1.244,166667		D PUAN	
[KK] KALİBRASYON KATSAYISI	0,8			
LAB PUAN	17.550,487325		A PUANIN KADAR	
BİREYSEL KATKI PUAN	(A+((B1+B2+C)*KK)+E+D)+LAB			
BİREYSEL KATKI PUAN	42.887,8119 TL			
Dönem Ek Ödeme Katsayısı (DEÖK)	DAĞITILACAK PARA / BİREYSEL KATKI KREDİSİ HASTANE			
BİREYSEL KATKI PUAN TOPLAM HASTANE	15.360.630,85			
DAĞITILACAK PARA	3.375.000,00 TL			
Dönem Ek Ödeme Katsayısı (DEÖK)	0,219717538			
Hakediş (TL)	BİREYSEL KATKI PUAN * Dönem Ek Ödeme Katsayısı (DEÖK)			
Hakediş (TL) BRÜT				

Bu sistemde laboratuvar performansını nasıl arttıracak?

- Sistemde laboratuvarın alacağı maksimum performans hesaplama yöntemine göre sınırlı.
- Hastane ne kadar çok gelir elde ederse laboratuvarın geliri artabilir.
- Sistem özellikle ayaktan gelen hastalara standart bir ödeme yapıyor.
- Sistem bazı ameliyat veya tıbbi girişimlere standart bir ödeme yapıyor

- Sistemde laboratuvarın daha fazla test yapması yukarıdaki sebeplerden dolayı maliyeti arttıracaktır.
- Daha az test istenmesi hastanenin daha çok kazanması mı demektir?
- Tıp fakülteleri hastanın gidebileceği en son sağlık kuruluşlarıdır.
- Tıp fakülteleri hastaneleri aynı zamanda eğitim veren kurumlardır.

- Bu sebeplerden dolayı hastalardan daha az test istenmesi doğru bir yöntem değildir.
- Ancak doğru zamanda, doğru yerde, doğru testi istemek gereklidir.
- Bu metod her zaman için doğru olarak kullanılıyor mu?
- Doğru zamanda, doğru yerde, doğru testi istemek için klinisyeni nasıl yönlendirmek gereklidir.

- Profil test istemlerini kaldırmak gerekli.
- Bazı testler için süre kısıtlamaları yapılmalıdır.
- Klinisyen aynı ekranda veya tahlil sonucu kağıdında hastanın eski sonuçlarından bir kaçını kolaylıkla görebilmelidir.
- Algoritmaların kullanımı yaygınlaştırılmalıdır.

Laboratuvarın Sorumlulukları

- Sürekli maliyet analizleri yapmalıdır
- Uygun metodlar seçmelidir
- Cihaz kapasiteleri hasta yoğunluğuna göre seçilmelidir
- Merkez laboratuvarı olan hastanelerde veya birimlerin ayrı olduğu hastanelerde ortak cihaz kullanımına gidilmelidir.
- Optimum verim sağlayacak satın alma yöntemleri geliştirilmelidir.

- Doğrudan teminlerden mümkün olduğu kadar sakınılmalıdır
- Teknik şartnameler rekabet ortamı oluşturacak şekilde hazırlanmalıdır.
- Minimum stokla çalışılmalıdır.
- Ambarlarda miadı dolmuş malzeme bulunmasına engelleyecek şekilde stok yapılmalıdır.
- Teknik şartnamelerde firmaların geri ödemeleri için takvim oluşturmalıdır.

- Demirbaş cihazlar yerine, kiralama yöntemleri seçilmelir.
- Laboratuvar bazı testler için hizmet alımı yapmalıdır.
- Kaliteden asla ödün verilmemelidir
- İnternal ve eksternal kalite giderleri firmalara ödetilmeli.
- Personel reorganizasyonuna gidilmelidir.

Kendi örneęiminiz

- Merkez laboratuvarı bünyesinde her laboratuvar kendi işini yapmaktadır.
- Satın alma işlemleri birlikte yapılmaktadır
- Maliyeti azaltacak, ancak kaliteden ödün verilmeyen yöntemler seçilmektedir.
- Stoklar tek merkezden kontrol edilmektedir
- Çalışanların sayısı ve yerleri ortak alınan kararlarla değiştirilmektedir.
- Kan alma numune dağıtımı ve sonuç verme gibi ortak kullanım alanları oluşturulmuştur.

2013 yılı

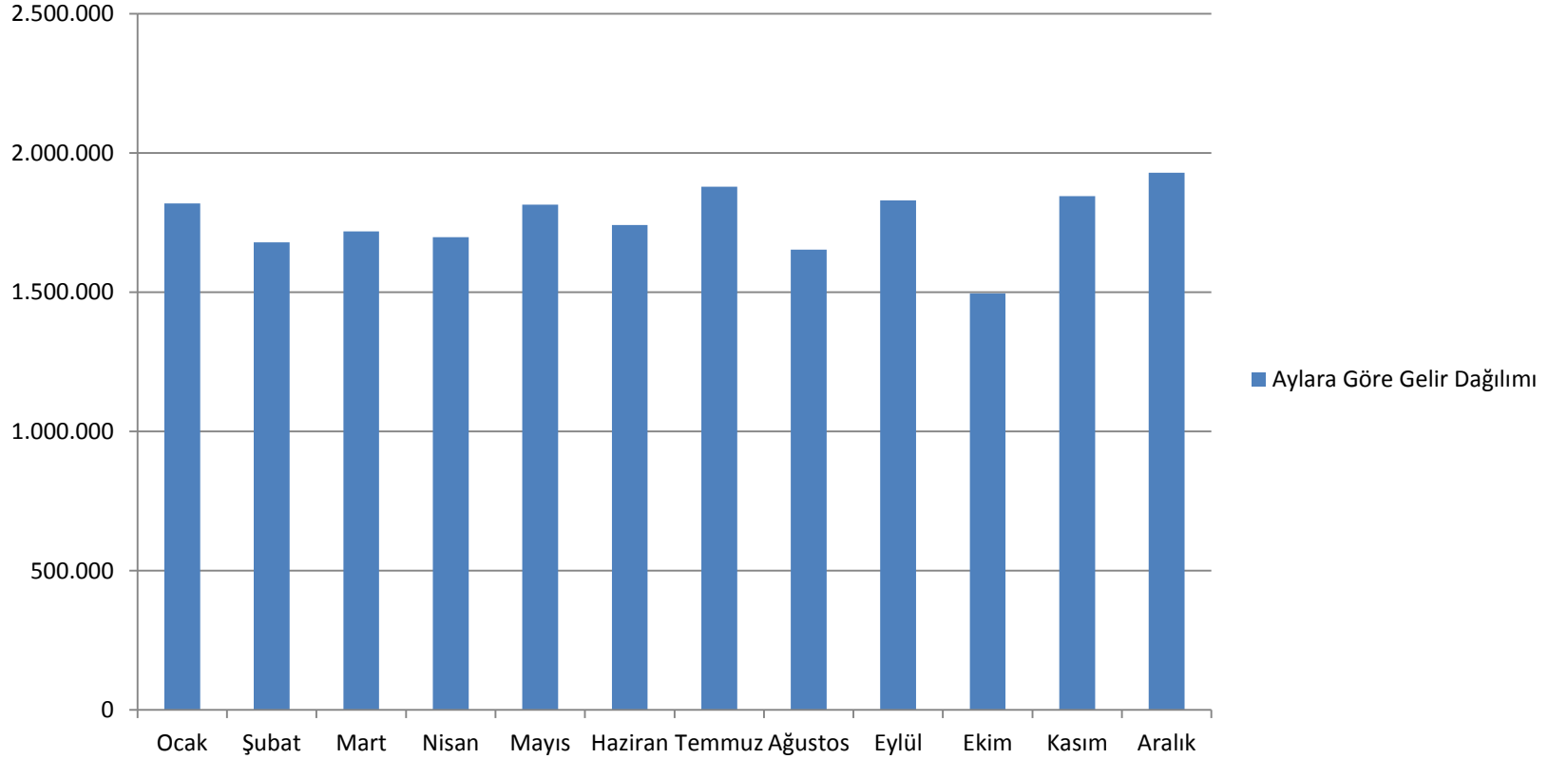
- Toplam Fatura geliri: 173.047.182 TL
- Toplam hizmet geliri: 93.928.006 TL
- Merkez Lab geliri: 25.583.415 TL
 - Ayaktan hasta: 14.688.476
 - Yatan hasta: 10.894.939
- Merkez Lab Ambar giderleri: 10.092.140 TL
- Dış Lab hizmet alımı: 266.519 TL

2014 - TEMMUZ DÖNEMİ GELİR GİDER TABLOSU**MERKEZ LABORATUVARI**

GELİR	TUTAR	GİDER	TUTAR
Kesilen Fatura Tutarı	57,097.06	Faturada Kullanılan Malzeme Ve İlaç Maliyeti	0.00
Başka Bölümlere Verilen Hizmet	1,726,560.40	Birimin Kullandığı Sarf Malzeme Maliyeti	830,737.70
		Diğer Bölümlerin Hizmet Giderleri	25,489.80
		Birim Personel Gideri	
		Öğretim Üyesi Katkı Payı + Performans Payı	89,319.82
		Asistan Katkı Payı + Nöbet	6,965.62
		Kadrolu Pers. Katkı Payı	44,923.11
		Hizmetli (İşçi) Giderleri	65,183.21
		Döneme Ait Fatura Kesinti Veya İade Tutarı	0.00
		Fatura Tutarına Ait Vergiler	570.97
		Araştırma Fon Ödentisi	2,854.85
		Özel Cihaz Amortismanı Demirbaş	0.00
		Cihazların Bakım Onarım Bedelleri	0.00
		Birime Yapılan İnşaat Veya Tadilat Giderleri	37,691.66
		Enerji, Telefon, İnternet Ve Su Gideri, Gaz, Yakıt	23,287.40
		Hastane Yönetim Gideri	202,982.52
		Yemek	8,062.50
TOPLAM GELİR	1,783,657.46	TOPLAM GİDER	1,338,069.16

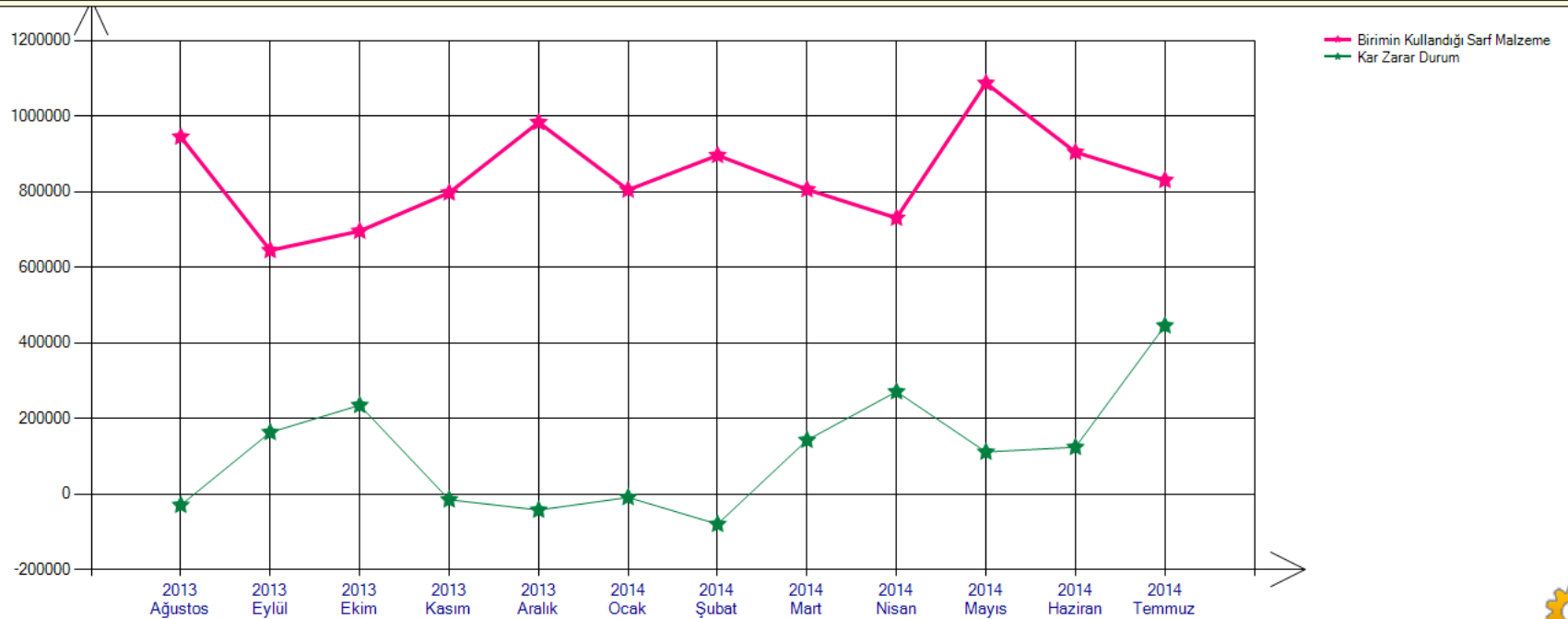
KAR - ZARAR**445,588.30**

2013 yılı merkez Lab Aylara Göre Gelir Dağılımı

9 aylık maliyet analizi

Yıl	Ay	Toplam Gelir	Toplam Gider	Kar Zarar Durum	Fatura Tutarı	Başka Bölümlere Verilen Hizmet	Faturada Kullanılan Malzeme Ve İlaç	Birim Kullandığı Sarf Malzeme	Diğer Bölümlerin Hizmet Giderleri	Öğretim Üyesi Katkı Payı	Asistan Katkı Payı	Kadrolu Pers. Katkı Payı	Hizmetli (İşçi) Giderleri
2013	Ağustos	1.236.199,88	1.265.478,99	-29.279,11	0,00	1.236.199,88	0,00	945.418,93	0,00	96.999,54	8.664,84	21.512,22	54.928,11
2013	Eylül	1.240.848,32	1.077.477,78	163.370,54	0,00	1.240.848,32	0,00	645.022,96	0,00	94.382,55	8.918,64	17.527,40	56.596,04
2013	Ekim	1.338.612,93	1.103.603,08	235.009,85	0,00	1.338.612,93	0,00	696.062,68	0,00	97.469,50	9.867,80	19.910,37	56.596,04
2013	Kasım	1.158.477,76	1.173.516,63	-15.038,87	0,00	1.158.477,76	0,00	797.433,18	0,00	91.923,87	9.668,31	24.782,81	59.931,90
2013	Aralık	1.453.194,23	1.495.488,17	-42.293,94	0,00	1.453.194,23	0,00	983.776,15	0,00	96.946,79	15.979,33	45.689,29	59.931,90
2014	Ocak	1.273.503,55	1.282.411,14	-8.907,59	6.852,95	1.266.650,60	0,00	804.949,42	184,20	96.946,79	15.979,59	45.125,68	59.931,90
2014	Şubat	1.288.593,66	1.368.308,37	-79.714,71	8.427,33	1.280.166,33	0,00	896.554,74	311,26	96.761,82	14.986,58	45.444,46	60.914,62
2014	Mart	1.436.934,76	1.294.253,99	142.680,77	60.715,05	1.376.219,71	0,00	806.165,62	28.461,61	98.655,39	11.886,07	49.249,69	65.288,10
2014	Nisan	1.504.645,65	1.233.600,41	271.045,24	49.751,35	1.454.894,30	0,00	730.696,55	21.824,07	91.819,68	12.028,85	47.821,30	63.307,91
2014	Mayıs	1.741.571,17	1.630.354,06	111.217,11	65.173,45	1.676.397,72	0,00	1.087.595,79	23.644,17	87.989,12	12.028,85	48.900,17	63.583,31
2014	Haziran	1.468.396,45	1.344.417,58	123.978,87	17.107,36	1.451.289,09	0,00	905.055,49	5.100,20	87.928,45	6.525,31	43.190,79	63.445,61

Uygulamamızdan örnekler

- Firmaların teklif ettiği değil, kendi ihtiyacımıza göre teknik şartname hazırlıyoruz.
- Uzun süreli ihaleler yaparak daha çok firmanın katılımını sağlıyoruz.
- Rekabet koşullarını oluşturuyoruz.
- Kullanılacak bütün sarfları şartnamelere ekliyoruz.
- Kalibrasyon, kontrol ve tekrarlara asla para ödemiyoruz
- Sadece hastane otomasyon sisteminde fatura edilen sonuçlara para ödüyoruz
- Ambarlarımızda kit stoklarımız yok, firmalar laboratuvarımızda kendi stoklarını kontrol ediyorlar

Biyokimya – hormon ihalesi

- Dünyada mevcut 4 firma ya uygun şartname hazırlandı
- Her markanın teknik üstünlüklerine göre puanlama yapılarak eşit şartların oluşması sağlandı.

Biyokimya – hormon ihalesi

- 2010 yılı ihaleye katılan firma sayısı 3, en yüksek ve en düşük teklif arasındaki fark
557 000 TL
 - 2012 yılı ihaleye katılan firma sayısı 3, en yüksek ve en düşük teklif arasındaki fark
885 000 TL
 - 2014 yılı ihaleye katılan firma sayısı 3, en yüksek ve en düşük teklif arasındaki fark
1 776 000 TL
- Bu ihalenin SUT a göre geri ödeme tutarı yaklaşık
16 200 000 TL
- Firmaya ödenecek ihale bedeli **3 330 000 TL**
- Firmaya ödeme vadesi **30 ay**

Laboratuvarlar gerçekten
yük mü?

